

ارزشیابی آمیخته با یاددهی یادگیری

ارزشیابی کیفی توصیفی
در جریان یاددهی یادگیری

دکتر محمد حسنی

عضو هیئت علمی پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش

۱۳۹۸

سرشناسه	حسنی، محمد، ۱۳۴۲ -
عنوان و نام پدیدآور	ارزشیابی کیفی توصیفی در جریان یاددهی یادگیری/محمد حسنی؛ ویراستار ادبی حسین داودی.
مشخصات نشر	تهران: کورش چاپ، ۲۴۳۱.
مشخصات ظاهری	۹۲ ص.
شابک	۹۷۸-۶۲۲-۹۶۴۷۴-۰-۰
وضعیت فهرست نویسی	۱۸۰۰۰ ریال
موضوع	فیفا
موضوع	یادگیری -- ارزشیابی
موضوع	Learning -- Evaluation:
موضوع	پیشرفت تحصیلی -- ارزشیابی
موضوع	Promotion (School) -- Evaluation:
موضوع	آموزش و پرورش -- ارزشیابی
موضوع	Educational evaluation:
موضوع	تدریس -- روششناسی
موضوع	Teaching -- Methodology:
رده بندی کنگره	۱۰۶۰ LB:
رده بندی دیویی	۱۵۲۳/۳۷۰:
مارک شابشناسی ملی	۶۰۵۵۳۴۳:

ارزشیابی کیفی توصیفی یاددهی یادگیری

ارزشیابی کیفی توصیفی در جریان یاددهی یادگیری

نویسنده: دکتر محمد حسنی

ویراستار ادبی: دکتر حسین داودی

طراح گرافیک: شاهرخ خره غازی

تصویرگر: سام سلماسی

چاپ اول: ۱۳۹۹

تیراژ چاپ اول: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۱۸۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۶۴۷۴-۰-۰

نشانی: تهران، خیابان شریعتی، خیابان خواجه نصیرالدین طوسی، خیابان

پادگان ولیعصر نیش کوچه شهدا، پلاک ۴۶، طبقه دوم

شماره های تماس: ۷۷۶۸۵۲۰۶ - ۷۷۶۸۵۱۹۶ - ۷۷۶۸۵۱۶۴

تلفکس: ۷۷۶۷۱۵۰۱ همراه: ۰۹۱۲۱۴۳۸۱۱۵

Koorosh.chap@gmail.com

Koorosh.ir

پیش درآمد:

بدت است که کتاب راهنمای اجرای ارزشیابی کیفی توصیفی در دبستان چاپ و منتشر شده است. این کتاب مورد استفاده بسیاری از همکاران این مرز و بوم قرار گرفته است. در طول این سال‌ها در جلسات و کارگاه‌های متعددی که در این خصوص شرکت داشته‌ام، به صرافت طبع به این نتیجه رسیده‌ام که در جریان اشاعه تفکر جدید در حوزه ارزشیابی پیشرفت تحصیلی، یک نکته بسیار مهم مغفول مانده و آن، این است که ما در هنگام اشاعه این اندیشه در بدنه نظام آموزشی به ماهیت و باطن این اندیشه کسر پرداخته و بیشتر به ظاهر و رویه آن توجه داشته‌ایم. به طوری که ارزشیابی کیفی توصیفی را با بیشتر ابزارهایش می‌شناسیم. همه کارگزاران نظام آموزشی در دوره ابتدایی که مجری این الگوی ارزشیابی هستند، با جزئیات اجرایی این ابزارها نیز آشنایی دارند و گاهی به صورت ناقص آن را معادل همین ابزارها (پوشه کار، آزمون عملکردی و...) می‌دانند.

اما این برداشت آشکارا نادرست است و ما عموماً از ادراک ماهیت این الگوی ارزشیابی غافل مانده‌ایم یا آن را جدی نگرفته‌ایم. در حالی که ماهیت ارزشیابی کیفی توصیفی در توجه و تمرکز بر فرایند یاددهی یادگیری و بهبود آن است. این بدان معناست که ارزشیابی هم باید خود را در فرایند و

مسیر یادگیری نشان دهد. به این صورت که با یادگیری همراه و آمیخته گردد.

این دریافت، نگارنده را بر آن داشت که دست به نوشتن اثری بزند که در آن، هم این وجه ارزشیابی کیفی توصیفی با زبان ساده تبیین شود و هم دلالت واقعی آن را در عمل یاددهی یادگیری واکاوی گردد. هر چند در کتاب راهنمای اجرای ارزشیابی کیفی توصیفی که بسیاری از معلمان با آن آشنا هستند، به صورت ضمنی بر این معنا توجه شده است. اما در این اثر به نحو ویژه و مشخص مورد بحث و تأمل قرار می‌گیرد.

بر اساس این تبیین، کاربرد ارزشیابی کیفی توصیفی در کلاس با نگاهی نو بررسی گردیده و حاصل کار مدلی برای تلفیق یاددهی یادگیری با ارزشیابی است. تلاش کرده‌ام زبان این اثر نیز مانند کتاب راهنمای اجرای ارزشیابی کیفی توصیفی ساده - به دور از تکلف رایج در آثار علمی صرف - در عین حال کوتاه و مؤجز باشد تا مخاطبان به راحتی با آن ارتباط برقرار نمایند. امیدوارم این اثر مورد استفاده خوانندگان محترم قرار گیرد.

در اینجا لازم می‌دانم از دوستانه‌ده فرایند تولید این اثر به من یاری رسانده‌اند تشکر کنم: خانم دکتر سمیه لیاقت متخصص ارزشیابی آموزشی و مدرس دانشگاه، خانم دکتر فاطمه رضائی از کارشناسان برنامه‌ریزی درسی و خانم محسنی پور از کارشناسان آموزش و پرورش استان اصفهان که با خواندن متن کتاب نکاتی اصلاحی را متذکر شدند، آقای دکتر حسین داودن به ویرایش این اثر را انجام دادند، آقای سام سلماسی که تصویرگری کتاب را برعهده داشتند و آقای شاهرخ خره‌غانی که کتاب را صفحه‌آرایی کردند. امید است این اثر مورد استفاده معلمان دوره ابتدایی و دانشجویان دانشگاه فرهنگیان قرار گیرد.

آنچه می‌خوانید:

- ۹ ارزشیاد کیفی توصیفی: الگوی مفهومی
- ۱۷ ارزشیابی در فرایند برای فرایند و حصول نتیجه
- ۲۵ ارزشیابی کیفی توصیفی: ارزشیابی حمایت محور
- ۳۰ یاددهی یادگیری (تدریس آمیخته) با ارزشیابی
- ۴۱ اصولی برای تدوین طرحواره عمل یاددهی یادگیری آمیخته با ارزشیابی
- ۴۳ اصل اول
شفاف سازی و به اشتراک گذاشتن اهداف
و پیامدهای یادگیری با دانش آموزان
- ۴۴ اصل دوم
طراحی زنجیره‌ای از فعالیت‌های یادگیری اثر بخش
(تکالیف، پرسش‌ها، مباحث، آزمون‌ها و...)
- ۴۵ اصل سوم
فراهم کردن جریان بازخورد اثر بخش برای پیشبرد فرایند یادگیری
در مسیر تحقق اهداف یادگیری
- ۴۸ اصل چهارم
فعال سازی دانش آموزان برای خودسنجی و همسال سنجی
و مدیریت یادگیری خود

اصل اول: م

۵۱

شناخت مشکلات و موانع یادگیری دانش‌آموزان
در فرایند یادگیری و رفع آنها در حد مکان

اصل ششم

۵۱

ایجاد اجتماع یادگیری

اصل هفتم

۵۲

ثبت و اشتراک‌گذاری تجارب یادگیری

اصل هشتم

۵۳

فراهم کردن فرصت‌های یادگیری مکمل به‌وسیله استمرار و تقویت یادگیری‌ها

۵۵

طرحواره عمل یاددهی یادگیری آمیخته با ارزشیابی

۶۳

مؤلفه‌های «طرحواره عمل یاددهی یادگیری آمیخته با ارزشیابی»

۶۶

تعیین و اشتراک‌گذاری هدف

۶۷

تعیین، سازماندهی و اجرای فعالیت‌های یادگیری

۷۷

انتخاب روش مناسب برای مستند کردن یادگیری دانش‌آموزان

۷۸

اشتراک‌گذاری یادگیری‌ها و ارزیابی آن

۸۰

ثبت تجارب یادگیری و ارزیابی آن

۸۱

تصمیم‌گیری برای چگونگی تداوم یادگیری

۸۵

دست‌ورزی